

8. Vedåen

Navn:

Wedt ohen 1617, ved Aaen 1627, Wedaaen 1647, Leruigaa 1666, Wedaae 1723, Vedaaen 1891. De tidligste noteringene viser at navnet rett og slett betyr "ved elva".

Brukstall:

Opprinnelig husmannsplass under 7 Leirvik. Ett bruk før 1680, to bruk 1680-1710, seinere ett bruk til 1911.

Kverner:

Brukeren betalte 4 skill. kvernskatt 1774. Fra 1880-åra var kvernbruket drevet som selvstendig næring.

Skjerping:

Rettigheter til å bryte marmor og andre bergarter var bortfestet på kontrakt 1890, men så vidt man vet har der ikke vært noen utnyttelse. Prøvedrift har det sannsynligvis vært, da Karl Hansen Marhaug, gruvearbeider fra Steigen, hadde adr. Vedåen da han 1911 giftet seg og flyttet til Leirvik.

Eiere:

Tilhørte fra gammelt Hemnes kirke, gikk seinere over til Det nordlandske kirke- og skolefond. Brukeren kjøpte garden 1848. Seinere har brukerne vært eiere.

BRUKERE.

Før 1680.

1) **Mons** i 7 Lervigen, kjent som husmann fra 1610. Fra 1617 var Mons ved Aaen ødegårdsmann fram til 1639. 1640-51 sto Mons i det ordinære skattemanntallet med landskyld ½ våg. 1652-53 var enka bruker. Noteringer mangler t.o.m. 1660.

2) **Anders Monsson**, trolig sønn av f. br., brukte hele garden 1661-78, og videre - på det seinere Bruk II - 18 mk. t.o.m. 1689. Anders var 37 år ved M 1666, og hadde da ingen sønner.

1680-1710.

BRUK I, landskyld 18 mk. Forts. brukerrekke fra før delingen.

3) **Anders Jonson** var bruker av 18 mk. 1680-95, med unntak av 1687-89, da han brukte hele garden.

4) **Nils** - farsnavn ikke oppgitt - er oppført i skattelistedene som bruker av hele garden, men M 1701 nevner ham ikke, mens Peder Arensøn, som står i manntallet, ikke står i skattelistedene.

BRUK II, landskyld 18 mk. Anders Monsson fortsatte her etter deling 1679.

2) **Peder Arensøn** (ca 1660-1750) var bruker 1690-1710. G.I. ca 1680 m. **Marit Larsd.** (ca 1656-1727). Ved M 1701 var han 40 år, med en sønn

1. Anders, 11 år.

G.II. 1729 m. **Kirsten Jeremiasd.**, (ingen barn) og

G.III. 1742 m. **Gierthro Nilsd.** (ingen barn).

1710 ble Bruk I og II slått sammen.

Bnr. 1 (Inr. 122) VEDÅ, landskyld ½ våg. Bruker nr. fra bruk I.

5) **Lars Nilsson** (1678-1730) var bruker av 18 mark fra 1705, fra 1710 av hele garden. G.m. **Marit Hansd.** (ca 1680-1749).

Barn:

1. Hans, f. 1705, d. før -31,
2. Marit, f. -06 (Sør-Dunderland NR),
3. Karen, f. -08, d. -09
4. Karen, f. -09 (Blyset, Bardal i Nesna)
5. Anne, f. -11 (9 Neverli)
6. Else Margrete, f. -13 (Stupforsmoen NR),
7. Margrete, f. -15, d. før -67 (Jamtlia bnr 3 i Nord-Rana),
8. tv. Otte, f. -17, d. før -31, og
9. tv. Maria, f. -17 (Smedsholmen? - skal det være Sundsholmen?),
10. Berete, f. -19 (9 Neverli),
11. Maren, f. -21 (Breimo i Nesna),
12. Johannes, f. -24 (her).

Ved skiftet etter Lars Nilsson 1731, var boets brutto 69-0-8, gjeld og avg. 107-3-12. Husdyr: 1 hoppe, 6 kyr, 2 kviger, 6 sauer, 6 jømmere, 1 geit, 1 hanegeit. 40 navngitte kreditorer fikk ikke full dekning.

6) **Jørgen Gregussøn**, (1704-1757), fra 102 Mel-lingsjorda, fikk bbr. tl. 9.7.1731. G.I 1731 m. enka **Marit Hansd.** G.II. 1750 m. enka **Karen Abelsd.** (1721-1807), og flyttet til Einmoen i Nesna.

7) **Johannes Larsson** (1724-etter -79), stedsønn av f.br., fikk bbr. dat. 2.11.1756, tl. 29.4.-57, men det ser ut for at han var bruker fra før 1752. G.m. **Elisabeth Zachariasd.** f. 1726 Langfjell i Nord-Rana.

Barn:

1. Marit, f. 1752 (9 Neverli),
2. Zacharina, f. -54 (Randalen i Nesna og Fiplingdal i Grane),

3. Lars, f. -57 (her),
4. Peder, f. -59 (Breimoen, Bardal i Nesna)
5. Elisabeth, f. -61 (Eiteråga NR).

4. Jakob Olaus, f. 30.1.-29, d. etter -47,
5. Ole Johan, f. 30.4.-30, d. etter -47,
6. Peder Micael, f. 30.4.-34, d. 27.11.-37.

8) **Lars Johanson** (1757-1797), sønn av f.br., fikk bbr. dat. 3.6.1883, tl. 7.5.-87. G. 1784 m. **Berit Ottensd.** (1763-før 1823) fra 7 Leirvik bnr. 2.

Barn:

1. Andreas, f. 8.8.1784, d. -89,
2. Birrith Lisabeth, f. -86 (her),
3. Giertru Kierstina, f. -88, d. -98,
4. Andreas, f. -90,
5. Ottena Maria, f. -93, d. før 1823. Gm Ole Thomesen, inderst fra 7 Leirvik. De hadde en sønn Lars, f. 1821
6. tv. Otten, f. -96, d. -96, og
7. tv. Maria, f. -96, d. 16 uker gammel.

Ved skiftet etter Lars var boets brutto 71-5-8, gjeld og avg. 32-3-8. Husdyr: Halvparten i en hest, 4 kyr, 3 sauer, 3 geiter. Enka flyttet til Breimo i Nesna.

9) **Elias Nathanielson** (1762-1816) fra 3 Hestnesosen fikk bbr. dat. og tl. 21.7.1797. G.I. 1797 m. **Berit Olsd.** (ca 1763-1813).

Barn:

1. Elen Anna, f. 1798,
2. Pernille Maria, f. 30.10.1801,
3. Giertru Kierstina, f. -05 (118 Kongsli).

Ved skiftet etter Berit Olsd. 1814 var boets brutto 131-4-10, gjeld og avg. 103-0-4. Husdyr: 1 gammel hest, 6 kyr, 4 sauer, 2 jømmere, 2 geiter, 1 hanegait. G.II. m. **Beret Larsd.** (1786-19.1.1882) f. her. Ingen barn.

10) **Nils Andreas Nilsson** (1790-22.7.1820) fra Høyjord i Nesna. G. 1816 m. enka **Beret.**

Barn:

1. Andreas, f. 17.8.1817, d. -63 i 7 Leirvik
2. Olava Maria, f. 12.5.-19 (husmannskone 9 Næverli).

Ved skiftet etter Nils 1821 var boets brutto 85-1-14, gjeld og avg. 88-4-19. 33 kreditorer med uprioriterte fordringer fikk bare delvis dekning.

11) **Johannes Jakobsen** (1787-8.6.1861) fra Alstahaug, fikk bbr. dat. 11.10. 1821, tl. 2.4.-23, og kongeskjøte for 180 Spd. og årlig jordavgift 5 skjegger 1 1/3 fjerdingskar bygg, av kapitalverdi 50 Spd. 20 skill., dat. 17.6.1848, tl. 27.5.51. G. 1819 m. **Anna Helena Olsd.** (1790-26.11.1847) fra Eiteråga i Nord-Rana.

Barn:

1. Marith, f. 3.7.1822 (her),
2. Sakrine Elisabeth, f. 9.3.-26 (Fiplingdal i Grane),
3. Veronika Kristine, f. -26, d. før -47,

12) **Johannes Gregussen**, f. 1818, fra 29 Kjerringhalsmoen. G. 1844 m. **Marit Johannesd.** (1822-etter -65), datter av f. br.

Barn:

1. Anna Heline, f. 20.4.1846, d. 30.9.-47.
2. Anna Heline, f. 2.7.-48, d. etter -65,
3. Lars Johan, f. 12.4.-50, d. etter -65.

Johannes brukte svigerfarens gard 1844-51 uten skjøte. Begge ektefellene døde etter 1865 på Finnkona i Nesna. Johannes var smed der ved F 1865.

13) **Ole Eriksen** (1812-27.2.1877) fra 15 Flotmoen fikk skjøte fra Johannes Jakobsen for 190 Spd. og kår, medregnet påhvilende kår til enka Beret Larsd. Ole var svoger til f.br. G. 1851 m. **Gurina Gregusd.** (1826-6.3.1913) fra 29 Kjerringhalsmoen.

Barn:

1. Erik Andreas, f. 27.3.1853 (her),
2. Karen Johanna, f. 15.1.-55 (husmannskone her),
3. Hans Emaus, f. 8.7.-56 (Hemnesberget),
4. Gulle Johan, f. 13.8.-59 (Dakota, USA-86),
5. Olava Gurine, f. 6-10.-66 (Bojebakken, Blyset i Nesna),
6. Johanna Clausine, f. 4.2.-70 (Breimoen, Bardal i Nesna).

Gurina G.II 1878 til Blyset, Bardal i Nesna. Enke i Vedå 1900 hos sønnen Erik.

14) **Erik Olsen** (1853-2.3.1939), sønn av f.br., fikk skjøte fra mora i uskifte for kr. 800, tl. 11.6.1878. G.I. 1874 m. **Anne Larsd.** (1848-14.2.1884) fra 7 Leirvik bnr. 2.

Barn:

1. Dorthea Bergitta, f. 16.5.1874 (Hemnesberget),
2. Ole Johan, f. 15.1.-76,
3. Anne Gurine, f. 14.8-78 (Hemnesberget og Glomfjord i Meløy),
4. Elen Anna, f. 14.3.-81 (Brumunddal, Ringsaker).

G.II. 1901 m. **Berit Abrahamsd.** (1856-4.3.1928) fra 56 Urlandå. Ingen barn.

HUSMENN.

MOEN = RABBEN.

1) **Peder Monsen** (1784-22.9.1878) fra 59 Sætra bnr. 1. G. 1815 m. **Pernille Jakobsd.** (1786- 9.7.1869) fra 17 Vesterbekkmo.

Barn:

1. Jacob Andreas, f. 1816 (USA-84),
2. Anders Michael, f.-19, d. 20.8.1862 ugift,
3. tv. Mons, f. 1.2.-22, d. 11.4.-23, og
4. tv. Johannes, f. 1.2.-22 (her),
5. Maren Anna, f. 7.7.-26 (Hemnesberget).

2) **Jacob Nilsen** fra 7 Leirvik bnr. 1, var husmann her fra før 1864 og på 9 Næverli fra 1872. Om familien se der.

3) **Johannes Pedersen** (1822-24.3.1903), f. her. Husmann fra 1872. Han bygde opp og drev et kvernbruk her, og var ved F 1891 bare kalt møller, men ved F 1900 igjen husmann. G. 1864 m. **Bereth Jensd.** (1821-25.12.1902) fra 83 Brenn-bergfjell. Ingen barn.

Bnr. 2 VEDÅMO, tidligere husmannsplass. fraskilt 1911 fra bnr. 1 med skyld M. 0,50.

1) **Petter Johannessen** (1850-29.5.1908) fra 7 Leirvik bnr. 1, var husmann her fra 1878. G. 1878 m. **Karen Olsd.** (1855-24.2.1927) f. her.

Barn:

1. Petra Christence Hind, f. 28.3.1879 (69 Dilkestad),

2. Johannes Olai, f. 19.7.-80,
3. Georgine Johanna, f. 2.7.-82 (Træna),
4. Jakob Ivertus, f. 5.5.-84,
5. Karen Petrine, f. 24.5.-86,
6. Axel Kornelius, f. 26.1.-88.

Familien flyttet til Hemnesberget etter 1900, der Petter var skomaker.

2) **Nils Berg Andersen**, f. 1884, fra 33 Elsfjordosen bnr. 2, fikk skjøte fra Erik Olsen for kr. 600, tl. 16.9.1915.

GRÅTNES.

1) **Ole Olsen** (1825-31.7.1917) fra 18 Dyrhaug bnr. 2. Hadde vært medbruker på Rabben 1875 og på Gråtnes før 1900. G. 1863 m. **Karen Jensd.** (1823-12.2.1917).

Barn:

1. Ole Nicolai, f. 1865 i Evenes. Ole Olsen og kona døde på 18 Dyrhaug.

Bnr. 3 SOLBAKKEN. Fraskilt 1928 fra bnr. 1 med skyld M. 0,25.

